

SEGURETATS

La seguretat pública s'ha convertit en una prioritat, però en moltes ocasions els esforços es concentren prioritàriament en reduir les xifres de delinqüència i a vegades no es té tant en compte el fet de treballar per a reduir la sensació d'inseguretat, que no s'assoleix únicament reduint les esmentades xifres.

En les societats modernes s'ha generat un fenomen social de sentiment de temor respecte a les persones referides físiques i als béns. Però la seguretat ciutadana és alguna cosa més; és una construcció col·lectiva a partir d'algunes dades objectives (haver estat víctima d'algun delictes o, simplement, l'augment dels fets delictius). Però en la construcció social de seguretat/inseguretat, especialment en les societats socialment avançades, s'inclouen altres indicadors i factors que fan referència a les incerteses i inseguretats que es generen dins les diverses situacions que componen la convivència ciutadana. Ens referim tant a les situacions econòmiques, polítiques, socials... que afecten especialment en el moment de crisi com el que estem patint.

Aquest número de Quaderns Gadeso, analitza i valora l'impacte de diversos "fets delictius" relacionats amb els vehicles particulars, a l'habitatge, el comerç i la seguretat personal. D'aquí es dedueix l'anomenat índex de victimització.

En el pròxim número farem incidència de les incerteses i inseguretats que provoquen especialment les situacions de caràcter polític, econòmic, social, etc. fen la postcrisi. Així com determinar les seves causes i les corresponents solucions.

Mostra: 400 entrevistes
Error màxim: +-5,5%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: Gener 2023

PREOCUPACIONS CIUTADANES (XLIII)

PERCEPCIÓ D'INSEGURETAT (I)

Primer de tot volem definir el que entenem per Índex de victimització: nombre de ciutadans (en base 1.000) que reconeixen haver sofert en el darrer any, tant a l'àmbit personal com en el seu entorn més proper, un o més fets considerats com a delictes o faltes.

L'anàlisi de la percepció ciutadana de la seguretat és una tasca complexa., que no és còpia hermètica de fets de caràcter delictiu, però sí que tenen a veure amb la percepció que els ciutadans tenim d'aquests fets.

L'índex de victimització del 2023, amb una situació que els tècnics denominen com a postpandèmia, empitjora respecte a l'any 2018. En aquelles data quasi un terç dels ciutadans tenien una percepció greu d'inseguretat. En l'actualitat, aquesta percepció, ha empitjorat lleugerament, i es manté en unes xifres

sensiblement altes, quasi el 35% dels ciutadans al conjunt de les nostres Illes.

A la taula adjunta es reflecteix aquest índex de victimització, desglossat per illes i per cada un dels àmbits. Totes les illes han empitjorat els seus índexs menys Formentera, la qual, manté les millors xifres absolutes (279), i ha millorat lleugerament els seus resultats, malgrat l'excessiva pressió humana durant la temporada alta. En qualsevol cas l'índex de victimització continua liderat per Eivissa, seguit de Mallorca, Menorca i Formentera.

Els vehicles i l'habitatge, al conjunt de les illes, són els dos àmbits que presenten unes xifres més elevades de percepció de seguretat. A Formentera, l'índex dedicat als vehicles ha augmentat lleugerament (per la presència massiva de vehicles).

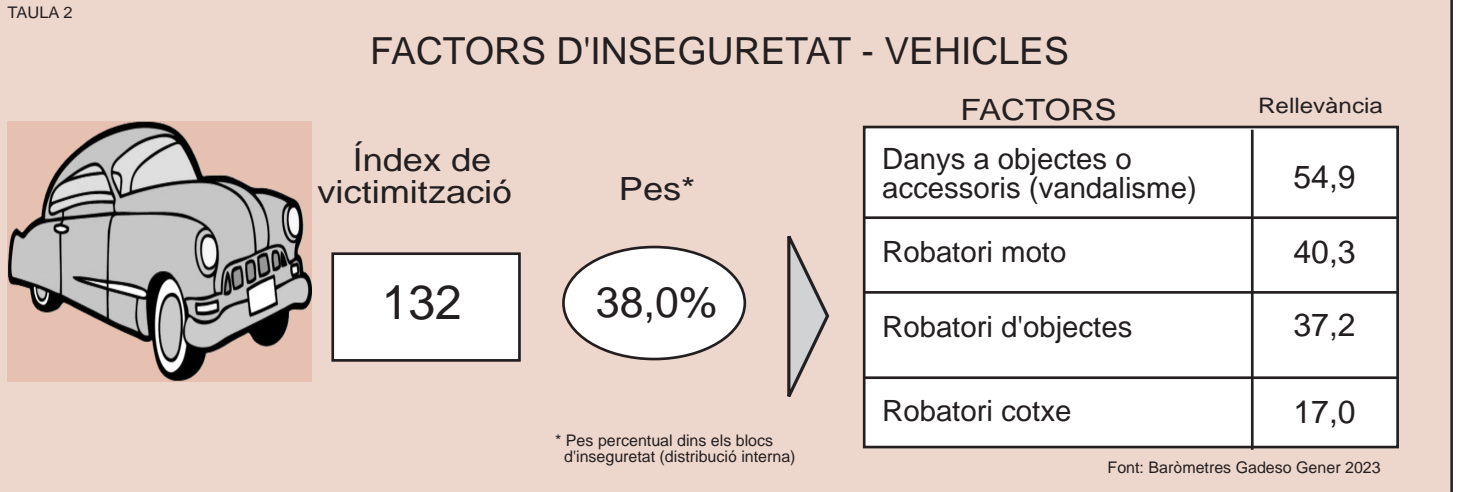
TAULA 1 ÍNDEX DE VICTIMITZACIÓ (per cada 1.000 habitants)

	ILLES BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
VEHICLES	132	142	113	149	123
HABITATGE	125	139	121	164	77
COMERÇ*	47	53	40	51	43
SEGURETAT PERSONAL	44	49	35	54	36
TOTAL	348	383	309	418	279

* Aquest índex fa referència a la percepció d'inseguretat dels ciutadans. A la pàgina 4 se reflecteix la percepció dels comerciants

Font: Baròmetres Gadeso Gener 2023

ELS FACTORS D'INSEGURETAT:

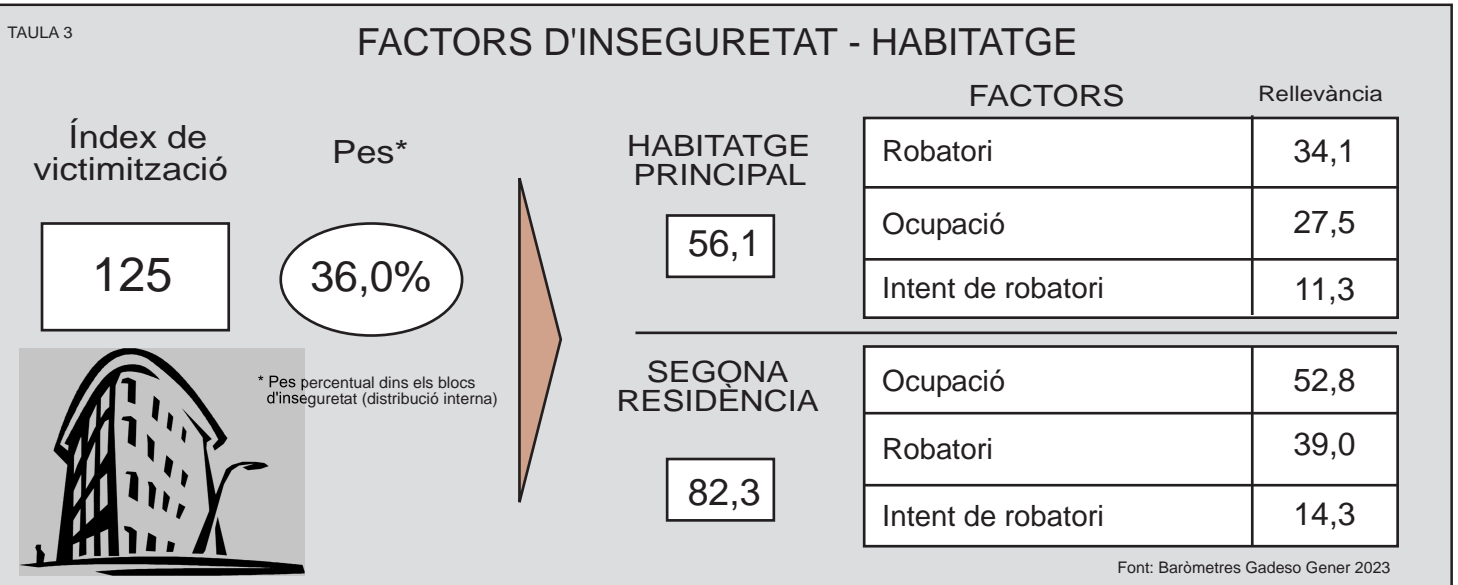
L'índex de victimització en els àmbits d'inseguretat referits als vehicles (cotxes i motos) són els més elevats entre els àmbits esmentats en la primera pàgina. Tant el valor de l'índex com el seu pes percentual dins els blocs han augmentat respecte als enregistrats en la investigació dels anys anteriors, si bé s'observen algunes diferències que a continuació es detallen.

Empitjora la rellevància, i es mantenen en índexs molt significatius (54,9) els denominats actes vandàlics, és a dir, els danys que es produeixen a objectes o accessoris del vehicle (ruptura de vidres, retrovisors o antenes,

punxades de pneumàtics o retxada de la pintura), tant si parlem de cotxes com de motos.

En referència als robatoris de vehicles, s'ha pogut detectar un cert increment, especialment si parlem del robatori de motos (que ja assoleix una rellevància del 40,3 enfront del 37,1 de la investigació del 2018).

Un pes rellevant (37,2) també tenen els fets lligats al robatori d'objectes de l'interior del cotxe, com poden ser ràdios, cedés, ulleres de sol o doblers, o de la moto, principalment el casc, però també altres objectes.

Per analitzar amb més cura els factors d'inseguretat de l'habitatge, és necessari fer una diferenciació entre l'habitatge principal, allà on hom resideix la gran part de l'any, i les segones residències (estiuatge, cases de foravila...). El pes percentual ha augmentat una mica més de mig punt (36%)

Resulta molt significatiu que la percepció de fets d'inseguretat és molt més rellevant a les segones residències (82,3) que en l'habitatge principal (56,1).

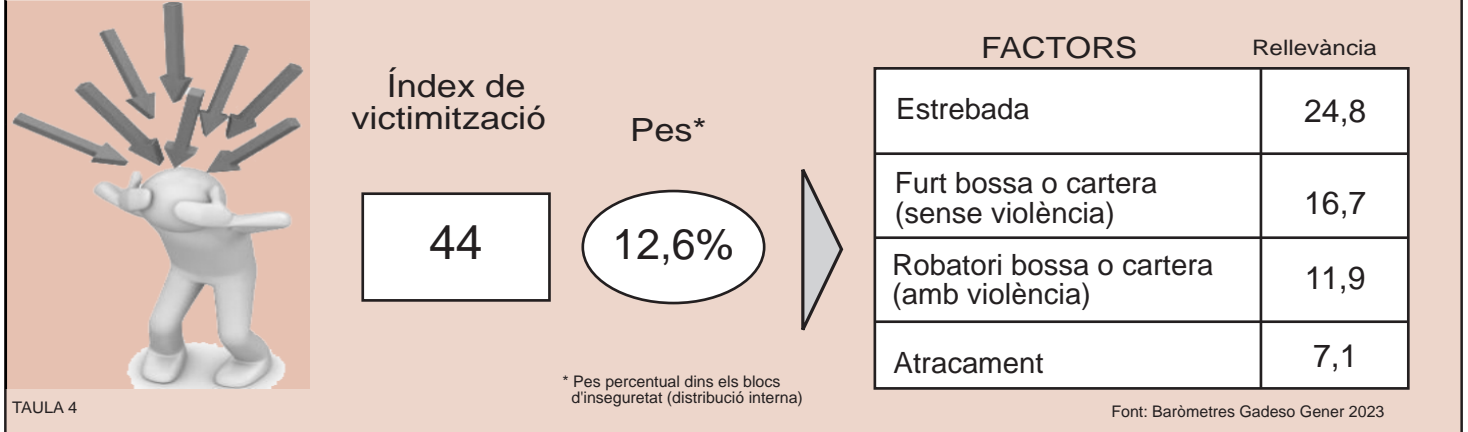
El risc de ser ocupada en ambdós tipus d'habitatges assoleix un valor de 869, però la percepció de la possibilitat de ser

ocupada és molt superior en la segona residència (52,8) que a l'habitatge principal (27,5).

Els robatoris en el seu conjunt han augmentat (56,5) que els registrats en l'anterior investigació, especialment a les segones residències (39,0 enfront del 34,1 de les primeres). En canvi, decreix l'intent de robatori, que representa (25,6). En qualsevol cas, també aquí les segones residències pateixen més, doncs l'índex és gairebé un terç més elevat que a l'habitatge principal (14,3 enfront de 11,3). En qualsevol cas augmenta molt significativament els fets delictius desenvolupats amb violència.

PER ÀMBITS I PER RELLEVÀNCIA

FACTORS D'INSEGURETAT - SEGURETAT PERSONAL

TAULA 4

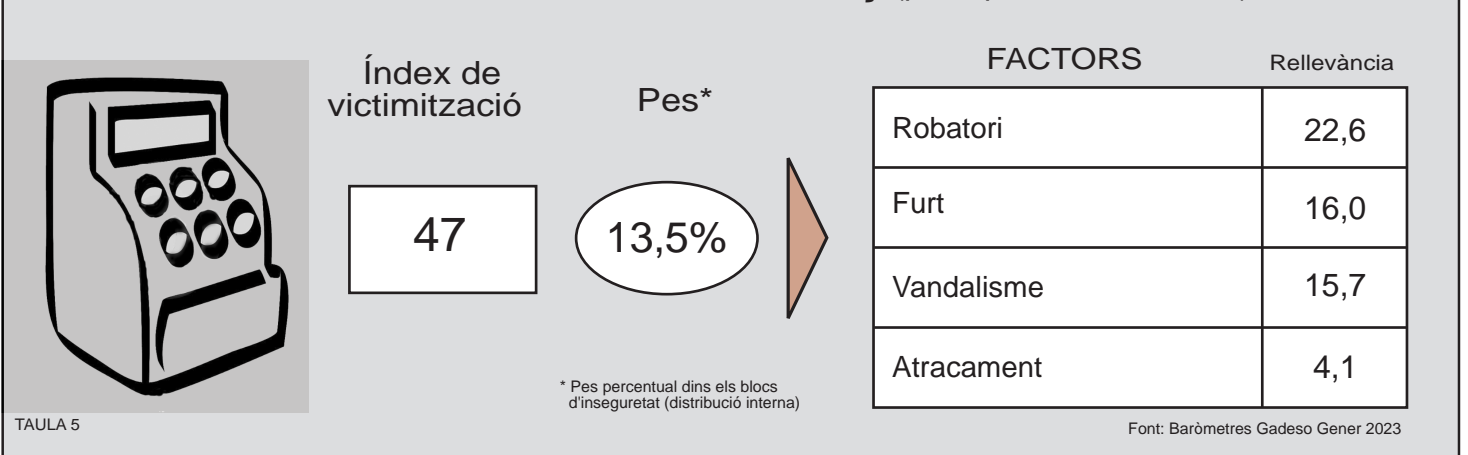
Pel conjunt de les Balears, l'índex d'inseguretat personal es manté inalterat respecte del 2018. Enfront d'aquesta dada, hem volgut analitzar amb més cura els factors que influeixen precisament a la percepció d'inseguretat sobre les persones. Hem diversificat els fets de robatori (que inclouen de qualque manera violència) dels furts, que en principi no tenen per què inclouen nivells perceptius de violència. També hem volgut diferenciar la denominada estrebada.

Fonamentalment aquesta percepció d'inseguretat personal s'ubica a nuclis urbans i en concentracions relativament massives. Aquestes situacions provoquen una percepció d'inseguretat que en qualcun dels casos es converteixen en fets delictius.

Ocupa en primer lloc l'estrebada (24,8), seguit del furt de bossa o cartera sense violència (16,7), seguit dels robatoris de bossa o cartera amb violència (9,4) i l'atrancament (4,2).

Malgrat una major presència de les forces de seguretat de l'estat ha empitjorat la percepció ciutadana especialment als "centres" de les ciutats i poblacions. També s'ha de tenir en compte la creixent desconfiança, impulsada des de certs sectors de la societat i per part de determinats partits cap alguns col·lectius d'immigrants als quals se'ls titlla de delinqüents, especialment als anomenats menas.

FACTORS D'INSEGURETAT - COMERÇ (percepcions ciutadanes)

TAULA 5

Aquesta percepció es refereix explícitament en la que tenen els ciutadans. A la pàgina següent realitzarem una anàlisi molt acurat de com perceben els comerciants la inseguretat en referència als seus negocis. Com és lògic, és molt més rellevant la percepció dels comerciants de la que tenen els ciutadans respecte als comerços.

Un 15,7 ubica la inseguretat en el denominat vandalisme, que es concreta en fets com pintades a la façana, vidres i barreres de tancament, així com un cert abandonament dels entorns públics pròxims. L'atrancament està present en aquesta percepció amb un 4,1. Insistint en la feina d'enquestació si aquesta percepció és perquè han vist o assistit a qualque atrancament, la resposta massiva és que no.

L'índex de victimització percebut pels ciutadans i referit als comerços, així com el seu pes específic, ha empitjorat lleugerament respecte del 2018 situant-se en el 47.

En qualsevol cas aquesta percepció d'inseguretat respecte als comerços, té molt a veure amb la desertització que es produeix una vegada els comerços han tancat les seves portes, el que provoca inevitablement una certa inseguretat ciutadana, especialment a les nits i en determinades barriades.

LA PERCEPCIÓ DELS COMERCIANTS

TAULA N°6 ÍNDEX DE VICTIMITZACIÓ AL COMERÇ (per cada 1.000 comerciants)

	TOTAL	FURTS	VANDALISME	ROBATORIS	ATRAMENTS
ILLES BALEARS	471,4	184,3	162,5	119,8	4,8

Font: Baròmetres Gadeso Gener 2023

Tal com hem fet en les anteriors investigacions dedicades als índexs d'inseguretat, hem inclòs un capítol específic a la percepció que tenen els comerciants referits als seus establiments. La crisi que pateix el sector del petit comerç, sigui en la seva vessant de consum interior o en la de consum turístic, influeix en la percepció negativa dels distints factors que afecten la seva seguretat .

Com es pot comprovar, l'índex de victimització és molt rellevant, doncs arriba gairebé a la meitat dels entrevistats.

L'ordre d'importància dels factors és el mateix que l'anterior investigació, augmentant, en els dos primers, el nivell d'intensitat, i disminuint els dels robatoris i dels atracaments que disminueixen lleugerament.

FORCES DE SEGURETAT

Polícia Local	4,1
Polícia Nacional	4,8
Guàrdia Civil	6,4

SERVEIS D'EMERGÈNCIES

Emergències 112	5,8
Cos de bombers	6,1

TAULA N°7

Font: Baròmetres Gadeso Gener 2023

FORCES DE SEGURETAT I EMERGÈNCIES

Sempre resulta significatiu i rellevant conèixer quin és la percepció que tenen els ciutadans sobre les forces de seguretat i els serveis d'emergències.

Com es pot comprovar, la Guàrdia Civil és el cos de seguretat millor valorat pels ciutadans de les illes, amb un 6,4 sobre 10. En canvi, ni la Policia Nacional ni la Local en surten ben parades i presenten puntuacions força negatives, malgrat que milloren respecte del 2018.

Pel que fa als serveis d'emergència, la tasca del número 112 ha millorat, des de la investigació del 2018, la seva valoració, fins a assolir un 5,8. El cos de bombers, amb un 6,1 sobre 10, ha vist millorada la seva valoració respecte de la investigació anterior.

DOSSIER N° 946 www.gadeso.org

Acompanyant aquest número de Quaderns Gadeso publiquem un dossier "extra" titulat "MARC TEÒRIC: SEGURETAT I VICTIMITZACIÓ A LES ILLES BALEARS ", en el qual trobareu el marc teòric sobre el qual hem basat la nostra investigació, així com els objectius, la metodologia, referències i informes complementaris d'investigacions anteriors sobre aquest mateix tema. Tots ells els podeu consultar a la nostra web www.gadeso.org.

El proper 27 de febrer publicarem la segona part d'aquesta investigació referida a les situacions, les causes i les solucions de la inseguretat.

Fundació GADESO: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479474. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

